

explication and component analysis methods have been used to determine the identity of the members of the semantic organizations.

In the course of the research the comparison is viewed as the opposition of the meanings expressed by linguistic means and performing a comparative function, regardless of the environment. The practical value of the obtained results is that they can be used in theoretical courses in stylistics, hermeneutics, in special courses in the linguistic and stylistic analysis of the text. Different types of the comparative constructions have been analyzed. The semantic identification of the subject and the object of the comparison in relation to their indefinite and specific qualities is predominantly carried out in the poems with the conjunction „kak (as / like)”. The subject of the comparison is compared with images in the constructions with the conjunctions „budto, kak budto, slovno (as if, as though)”. In the formations of the adjective in the comparative degree the general characteristic of the compared subject and object proves to be undetermined, because the comparison is carried out on the basis of the degree of the development of certain features. The comparative constructions in M. Lisyansky's poetic discourse can vary significantly (repeat, focus, combine), thereby enhancing the effect of the comparison and creating additional imagery.

Key words: comparative construction, comparison, poetic discourse, comparative conjunction.

Надійшла до редакції 07.07.2016 р.

УДК 811.161.2:81'373.611

Н. М. Хрустик,

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри української мови

Одеського національного університету імені І. І. Мечникова,

Французький бульвар 24 / 26, м. Одеса, 65058, Україна,

тел. : (099)319-42-17

АКТИВНІ ПРОЦЕСИ СЛОВОТВОРЕННЯ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ: СКЛАДНІ СЛОВА

Стаття присвячена дослідженню активних процесів словотворення в сучасній українській мові на матеріалі ЗМІ. Розглядається питання

творення складних слів (юкстапозитів, композитів, абревіатур). Наголошено, що юкстапозити, композити, у першу чергу, та абревіатури завдяки особливостям своєї словотвірної структури здатні оперативно й максимально адекватно номінувати нові явища і процеси. Нерідко складні деривати є ключовими словами, які акумулюють і репрезентують інформацію про певні події. Визначено й проаналізовано причини, якими зумовлена активізація складання як способу словотворення.

Ключові слова: розвиток української мови, ЗМІ, активні процеси словотворення, складні слова.

Одна із ознак розвитку сучасного українського словотворення – активне продукування складних слів. До цих номенів уналежнюємо лексеми, утворені способом складання, – юкстапозити, композити, абревіатури. В українській морфеміці та дериватології складні словотвірні одиниці в різні часи були предметом вивчення у працях багатьох мовознавців (М. Т. Чемерисов [15], М. Т. Доленко [1], Н. С. Родзевич [9], К. К. Трофимович [14], Л. П. Павленко [7], Н. Ф. Клименко [3; 4], Є. А. Карпіловська [2], А. М. Нелюба [5; 6], З. С. Сікорська [10], О. А. Стишов [11–13] та ін.). Досліджено й описано морфемну структуру юкстапозитів та композитів, їх семантико-словотвірні особливості, синтаксичну типологію. Розкрито механізм творення абревіатур. Визначено види аброексем. Здійснено перші спроби морфемного членування цих слів. Найбільш повне і найґрунтовніше дослідження в українському мовознавстві, в якому описується природа складних слів, – праця Н. Ф. Клименко „Словотворча структура і семантика складних слів у сучасній українській мові” [3]. Незважаючи на значні досягнення в царині морфеміки та дериватології, пов’язані з вивченням складних словотвірних одиниць, залишається чимало питань, які потребують пильної уваги мовознавців до слів, утворених способом складання. Серед них, наприклад, з’ясування словотвірних значень для складних слів, визначення та опис словотвірних типів, за зразком яких складні деривати продукуються, розрізнення лексем,

утворених основоскладанням, та композитоїдів, а також деяких видів абревіатур, дослідження морфемної структури абревіатур, теоретичне обґрунтування таких понять, як аброморфема, аброкорінь, абропрефікс тощо. Важливим питанням залишається вивчення шляхів формування номінативної структури композитів. На часі наукове орфографічне і морфологічне унормування всіх видів складних слів, які нині дуже активно творяться, адже їх продукування (насамперед це стосується деривації складних номенів на базі іншомовних мотивувальних одиниць) супроводжується неусталеністю графічно-орфографічної передачі. Фіксується велика кількість варіативних написань цих лексем. Усі вищезазвані питання є **актуальними** й важливими для вивчення морфемно-словотвірної системи української мови і потребують опрацювання в найближчій **перспективі**.

Мета нашої статті – дослідження активізації способу складання (слово-, основоскладання та абревіації) як однієї із закономірностей розвитку сучасного процесу словотворення в українській мові. **Об’єкт** вивчення – сучасний процес словотворення в українській мові. **Предмет** нашого аналізу – зростання продуктивності способу творення складних слів як важлива ознака дериваційного процесу. Питання вивчення тенденцій розвитку мови загалом та її окремих підсистем завжди було й нині залишається **актуальним**. Його дослідження дозволяє фахівцям прогнозувати, що чекає на мову в майбутньому, яким буде її подальше функціонування.

Спостереження показують, що однією із закономірностей розвитку сучасного українського словотворення є активне продукування складних лексем – юстапозитів та композитів. Зростання продуктивності способу складання слів – ознака мови перехідних часів в історії розвитку суспільства, до яких належить і нинішній період становлення незалежної України. Пор., наприклад, дуже активний процес творення складних слів, зокрема абревіатур, пов’язаний також із соціально-

політичними змінами в нашій країні у першій половині ХХ ст. Спробуємо з'ясувати, які причини того, що складні деривати так активно творяться в українській мові нині. Основним середовищем активного продукування лексичних одиниць виступає публіцистичний та розмовний стиль. Важливе місце в цьому належить спілкуванню в Інтернеті. Наше дослідження базується на спостереженнях, які стосуються, головним чином, мови ЗМІ, зокрема мовлення Першого каналу українського радіо. О. А. Стишов відзначає, що „мова українських мас-медіа віддзеркалює стан сучасної української мови, відбиваючи її багатофункціональність, ступінь інтелектуалізації, оновлення та стилістичне перегрупування словника” [12, с. 12]. У ЗМІ виробляються мовні стандарти, формуються певні мовні смаки у слухачів, стимулюється на цій основі їх власна словотворчість. Усе зазначене робить мас-медіа важливим джерелом з погляду дослідження мовних процесів.

Позамовні чинники вимагають, а внутрішньомовні сприяють утворенню багатьох нових слів. Словотвірна імпровізація – одна з найхарактерніших рис сучасного дериваційного процесу. Поява нових слів зумовлена двома основними причинами: одна з них – необхідність якнайточніше та якнайшвидше номінувати предмет, явище, дію, процес тощо, які не мають назви, друга – прагнення до мовної компресії. Відсутність цензури, відчуття свободи, зокрема відчуття внутрішньої свободи, яке з'явилося у громадян, зокрема в журналістів, у зв'язку з бурхливими соціально-політичними змінами в українському суспільстві, матеріалізувалося у процесі словотворчості. Його наслідком є поява багатьох потенційних та оказіональних утворень, серед яких значна кількість юстапозитів та композитів, наприклад: *агресивно-слухняний, актор-волонтер, аудіогід, банк-одноденка, банкопад, барабанотерапія, бебі-бум, велоспільнота, велошкола, військово-цивільний, водій-оператор, волонтериремонтники, гаджетопроникність, грантодавець, гранто-*

*інструмент, грантоспоживач, громадянотворення, грошо-збиральний, грошопровід, депутат-неофіт, електрозłodий, енергоощадівець, іміджкомплекс, книгочитання, країна-терорист, курсоутворення, ланч-конференція, ленінопад, майстер-клас, мандатносець, манкуртопарламентар, маркер-рослина, медіа-магнат, медіа-сніданок, монахи-погромники, московськозłodийський, оскароносний, піар-довіра, плащ-трансформер, посадопотоки, президент-втікач, прес-офіцер, прогнозованоаншлаговий, прокуроропад, ректоропад, рок-коляда, самоімідж, сатирик-шовініст, святково-трудоий, сепаратист-гастролер, скайпзв'язок, спільно-кошик, старопередноворічний, стресостійкий, стрічконосець, схемухиляння, тарифоутворення, теплпункт, уряд-камікадзе, урядовець-грубіян, фахівець-іміджмейкер, фури-заручниці, чекісти-імперці, червонохрестівець тощо. Пор. також деривати з ініціальним компонентом *бізнес*: *бізнес-гравець, бізнес-ініціатива, бізнес-комунікації, бізнес-користь, бізнес-лобі, бізнес-мета, бізнесоорієнтований, бізнес-партнер, бізнес-проект, бізнес-режим, бізнес-рішення, бізнес-центр.**

Нерідко серед складних слів фіксуються деривати, одним із компонентів словотвірної структури яких є варваризми в україномовному написанні та в написанні латинською графікою: *арт-хауз, бізнесвумен, полісвумен, квест-кімната, джазвумен, джазчілдрен, ньюджаз, ньюзаїзд, онлайн-аудіоекскурсія, онлайнзнуцання, онлайнлічильник, онлайн-навчання, офлайнурок, прес-кар, фудпринтер, шоу-рум, псев-романтик, псев-українець, NEXТ-покоління* тощо. Майже всі зафіксовані складні словотвірні одиниці – іменники, зрідка – прикметники, утворені складанням слів (*бабак-синоптик, боєць-доброволець, водій-оператор, гастролер-реформатор*), чистим основоскладанням (*московсько-зłodийський, родознавець, схемухиляння, теплпункт*), основоскладанням у поєднанні із суфіксальним способом словотворення (*корупційномісткий, рекламодавець, стрічконосець, червонохрестівець*) та основоскладанням, що поєднується

з безафіксьним способом словотворення (*банкопад, казнокрад, кнопкодав, прокуроропад*).

Складні слова, зазначає З. А. Потіха, більш повно виражають нові поняття. У них поєднуються стислість і семантична насиченість, проявляється економія мовних засобів [8, с. 163]. Завдяки особливостям своєї структури складні словотвірні одиниці легко поєднують у своєму значенні, на перший погляд, семантично несумісні складники, даючи життя новим поняттям. Цими властивостями складних слів зумовлене значне зростання продуктивності способу складання в мові в перехідні періоди історичного розвитку суспільства. Одна із ознак мови ЗМІ – повсякденність. Складні словотвірні номени, зафіксовані в мовленні Першого каналу українського радіо, спрямовані на відображення щоденної політичної та економічної ситуації в країні та світі, подій, пов'язаних з освітою, наукою, охороною здоров'я, культурою, діяльністю церков різних конфесій, спортом тощо. Особливе місце посідає висвітлення інформації про стан проведення АТО на Сході України, а також усього, що з нею пов'язано. Функція складних дериватів, значна частина яких є новоствореними словами-одноденками, полягає не лише в тому, щоб якнайточніше номінувати те чи інше явище, подію, процес, причетність до них відомих політичних та громадських діячів тощо, але й дати їм певну оцінку. Звернімося до прикладів. У грудні 2013 р. під час революційних подій у Києві було знесено пам'ятник Леніну. Хвиля руйнувань пам'ятників радянському вождю прокотилася по всій країні. Як відображення цього процесу в активний мовний вжиток ЗМІ входить слово *ленінопад*. У зв'язку зі згаданими в країні подіями відбувається звільнення з посад одіозних ректорів вишів, прокурорів – і з'являються такі деривати, як *ректоропад, прокуроропад*, утворені за зразком словотвірного типу, до якого належить лексема *ленінопад*. Зміни у фінансовій системі країни призводять до збанкрутування низки банків. Цей процес отримує назву

банкопад. Голова Нацбанку України заявляє про очищення банківської системи від *зомбі-банків*. Новопризначений Прем'єр-міністр першого післямайданного Кабінету міністрів називає свій уряд *урядом-камікадзе*. Особливості міністрів відображено в семантиці таких складних дериватів, як *гастролер-реформатор*, *міністр-варяг*, *міністр-професіонал*, *міністр-технократ*, *прем'єр-реформатор*, *урядовець-грубіян*. Депутати номінуються такими складними словотвірними одиницями, як *депутат-мажоритарник*, *депутат-неофіт*, *депутат-прогульник*, *депутат-радикал*, *депутат-укропівець*, *кнопкодав*, *мандатносець*, *манкуртопарламентар*. Опозиційний блок у Верховній Раді України характеризується складним прикметниковим утворенням *московсько-злодійський*. Актуалізується в українській мові, набувши нового змістового наповнення, лексема *волонтер* „той, хто добровільно на безоплатній основі надає допомогу воїнам у зоні АТО, у госпіталях, допомагає вимушеним переселенцям зі Сходу України”. На базі слова *волонтер*, відображаючи специфіку волонтерської діяльності, утворюються такі складні номени, як *актори-волонтери*, *арт-волонтери*, *артисти-волонтери*, *волонтери-ремонтники*, *підприємці-волонтери*, *психологи-волонтери*, *юристи-волонтери*. На звільненій від сепаратистів та російських найманців території створюються *військово-цивільні* адміністрації. Етнічні особливості народу *країни-агресора* (*держави-агресора*, *держави-окупанта*, *країни-злодія*, *країни-терориста*) знайшли яскраве увиразнення у прикметниковому утворенні *агресивно-слухняний*. Нерідко значення складних словотвірних одиниць можна зрозуміти лише в контексті, у якому вони вживаються. Пор.: *святково-трудові* будні (про роботу естрадних виконавців у святкові дні), *курортно-вогнепальний* роман (про збройний інцидент в одному із міст Закарпаття, пов'язаний з бійцями Правого сектору), *конституційно-коаліційні* зміни (про питання, які розглядалися на одному із засідань Верховної Ради), *посадопотоки*

(про корупційну діяльність, пов'язану з призначенням посад, у вищих ешелонах влади) тощо.

На тлі значного зростання продуктивності слово- та основоскладання спостерігається зниження дериваційної активності абрєвіатурного способу словотворення, що, очевидно, пояснюється незручністю при користуванні абрєвотвореннями через непрозорість їх внутрішньої форми. Утім, вона залишається все ж досить високою. Пор.: *АТО*, *БПП*, *ГУРТ* (громадське українське радіо і телебачення), так звана *ДНР*, так звана *ЛНР*, *МАФ* (мала архітектурна форма), *НАБУ* (Національне антикорупційне бюро України), *НЕЦ* (Національно-екологічний центр України), *опоблок*, *ОСББ* (об'єднання співвласників багатоквартирних будинків). На основі нових та більш давніх українських абрєвіатур, а також абрєвіатур, запозичених з англійської мови, активно продукуються похідні утворення: *АТО* → *атошник*; *ГУРТ* → *гуртівець* (ініціатор проекту громадського українського радіо і телебачення); *ДНР* → *деенерівський*, *деенерець*, *деенерівець*; *МАФ* → *мафівський*; *МВФ* → *емвеефівський*, *проемвеефівський*; *ОБСЄ* → *обеесєшник*; *ОСББ* → *оесбебешний*, *оесбебешник*; *СУ-29* → *сушка*; *ID* → *ID-картка*; *VIP* → *VIP-персона*, *VIP-боксер*, *VIP-зона*, *VIP-клієнт*, *VIP-палата*, *VIP-столік*, *VIP-пішохід*, *VIP-сектор*, *VIP-гість*, *VIP-сауна*, *VIP-кухня*, *VIP-заручини*, *VIP-чиновник*; *IT* → *IT-галузь*, *IT-спеціальність*, *IT-ікубатор*, *IT-сфера*, *IT-рішення*, *IT-індустрія*, *IT-розробники*, *IT-сектор*, *IT-проект*, *IT-ринок*, *IT-компанія*, *айтішник*, *студент-айтішник* тощо. З'являються абрєвіатури-англїцизми, які записуються латинською графікою й вимовляються за англїйським зразком: *VIP*, *DVD*, *CD*, *FM*, *PR*, *SMS*. Пор. також: *SMS'ка та смс-ка* (розм. *есемеска*, *есемесочка*).

Розглянуті вище складні слова виконують не лише номінативну функцію. Нерідко похідні утворення мають ще й інформаційну та емоційно-оцінну функції, що дуже важливо для ЗМІ. Пор., наприклад, лексема *президент-втікач* називає

не будь-якого високопосадовця, який змушений був утікати від гніву обуреного народу й правосуддя, а конкретну особу – В. Януковича. Це найменування колишнього президента актуалізує в уяві слухачів усі трагічні події в країні, пов'язані з його втечею. *Людиною-оркестром* названо Романа Кумника, гуцульського самородка, талановитого музиканта, який віртуозно грав на дуже багатьох народних музичних інструментах. Емоційно увиразнена абревіатура *мінстець* з'явилась як блискавична реакція на призначення Ю. Стеця (за повідомленням мас-медіа, – наближеної до президента особи) очільником ще не створеного Міністерства інформації.

Узагальнюючи вищевикладені міркування, можна **стверджувати**, що активізація складання як способу словотворення є результатом відображення взаємодії мови, зокрема її словотвірної системи, з особливостями розвитку і потребами українського суспільства на сучасному етапі. Саме складні слова (юкстапозити, композити, у першу чергу, та абревіатури) завдяки особливостям своєї словотвірної структури здатні оперативнo й максимально адекватно номінувати всі ті нові явища і процеси, які з'являються. Нерідко складні деривати є ключовими словами, які акумулюють і репрезентують інформацію про певні події. З цього погляду вони також становлять значний інтерес.

Перспективу дослідження складних утворень, окрім уже вище названих напрямів їх вивчення, становить визначення механізмів номінації, на яких вони ґрунтуються. На цій основі виникає можливість простежити втілення в мові особливостей національного менталітету та роль у ній глобалізаційних процесів, що, у свою чергу, дозволяє впливати на вектор розвитку мови, на рівні державної політики дбати про її безпеку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Доленко М. Т. Складні прикметники в сучасній українській мові // М. Т. Доленко // Укр. мова в шк. – 1956. – № 1. – С. 18–24.

2. Карпіловська Є. А. Конструювання складних словотвірних одиниць: на матеріалі української мови / Є. А. Карпіловська. – К. : Наук. думка, 1990. – 155 с.

3. Клименко Н. Ф. Словотворча структура і семантика складних слів у сучасній українській мові / Н. Ф. Клименко. – К. : Наук. думка, 1984. – 251 с.

4. Морфологічна будова сучасної української мови. – К. : Наук. думка, 1975. – 208 с.

5. Нелюба А. Від графічної економії до нових словотворчих засобів і основ (складання скорочених основ і його наслідки в словотвірній номінації) / А. Нелюба // Вісник Прикарп. нац. ун-ту ім. В. Стефаника. Філологія. – Івано-Франківськ : Видавн.-дизайнер. відділ ЦІТ, 2007. – Вип. XV–XVIII. – С. 222–226.

6. Нелюба А. Осново- і словоскладання в контексті словотвірної номінації / А. Нелюба // Вісник Запорізьк. нац. ун-ту. Філологічні науки. – 2006. – № 2. – С. 179–184.

7. Павленко Л. П. Складні іменники – okazіоналізми в поетичному мовленні / Л. П. Павленко // Укр. мова і літ. в шк. – 1983. – № 8. – С. 33–35.

8. Потиха З. А. Современное русское словообразование: пособ. для учителя / З. А. Потиха. – М. : Просвещение, 1970. – 384 с.

9. Родзевич Н. С. Про будову складних слів у сучасній українській мові / Н. С. Родзевич // Укр. мова в шк. – 1952. – № 6. – С. 10–19.

10. Савич К. Абrevіатури в українській літературній мові початку ХХІ століття / К. Савич, З. Сікорська // Вісник Прикарп. нац. ун-ту ім. В. Стефаника. Філологія. – Івано-Франківськ : Видавн.-дизайнер. відділ ЦІТ, 2007. – Вип. XV–XVIII. – С. 196–200.

11. Стишов О. Глобалізаційні вияви в словотворенні української і російської мови кінця ХХ – початку ХХІ ст. / О. Стишов // Вісник Прикарп. нац. ун-ту ім. В. Стефаника. Філологія. – Івано-Франківськ : Видавн.-дизайнер. відділ ЦІТ, 2007. – Вип. XV–XVIII. – С. 204–208.

12. Стишов О. А. Нові абrevіатури в мові мас-медіа кінця ХХ століття / О. А. Стишов // Мовознавство. – 2001. – № 1. – С. 33–40.

13. Стишов О. А. Українська лексика кінця ХХ століття (на матеріалі мови засобів масової інформації) : монографія / О. А. Стишов. – К. : КНЛУ, 2003. – 388 с.

14. Трофимович К. К. До питання про синтаксичні зв'язки між компонентами складного слова / К. К. Трофимович // Вісник Львівськ. ун-ту. – 1961. – № 1. – С. 108–112.

15. Чемерисов М. Т. Складні іменники в українській мові / М. Т. Чемерисов // Наукові записки Запорізьк. педаг. ін-ту. – Запоріжжя : Прометей, 1957. – С. 173–183.

REFERENCES

1. Dolenko M. T. Skladni prikmetniki v suchasniy ukrains'kiy movi / M. T. Dolenko // Ukr. mova v shk. – 1956. – № 1. – P. 18–24.

2. Karpilovs'ka Є. A. Konstruyuvannya skladnikh slovotvirnikh odinit's' : na materialy ukrains'koi movi / Є. A. Karpilovs'ka. – К. : Nauk. dumka, 1990. – 155 p.

3. Klimenko N. F. Slovotvorcha struktura i semantika skladnikh sliv u suchasniy ukrains'kiy movi / N. F. Klimenko. – К. : Nauk. dumka, 1984. – 251 p.

4. Morfologichna budova suchasnoi ukrains'koi movi. – К. : Nauk. dumka, 1975. – 208 p.

5. Nelyuba A. Vid grafichnoi ekonomii do novikh slovotvorchikh zasobiv i osnov (skladannya skorochenikh osnov i yogo naslidki v slovotvirniy nominatsii) / A. Nelyuba // Visnik Priкарп. nats. un-tu im. V. Stefánika. Filologiya. – Ivano-Frankivs'k : Vidavn.-dizayner. viddil TsIT, 2007. – Vip. XV–XVIII. – P. 222–226.

6. Nelyuba A. Osnovo- i slovoskladannya v konteksti slovotvirnoi nominatsii / A. Nelyuba // Visnik Zaporiz'k. nats. un-tu. Filologichni nauki. – 2006. – № 2. – P. 179–184.

7. Pavlenko L. P. Skladni imenniki – okazionalizmi v poetichnomu movlenni / L. P. Pavlenko // Ukr. mova i liter. v shk. – 1983. – № 8. – P. 33–35.

8. Potikha Z. A. Sovremennoe russkoe slovoobrazovanie : posob. dlya uchitelya / Z. A. Potikha. – M. : Prosveshchenie, 1970. – 384 p.

9. Rodzevich N. S. Pro budovu skladnikh sliv u suchasniy ukrains'kiy movi / N. S. Rodzevich // Ukr. mova v shk. – 1952. – № 6. – P. 10–19.

10. Savich K. Abreviaturi v ukrains'kiy literaturniy movi pochatku XXI stolittya / K. Savich, Z. Sikors'ka // Visnik Priкарп. nats. un-tu im. V. Stefánika. Filologiya. – Ivano-Frankivs'k : Vidavn.-dizayner. viddil TsIT, 2007. – Vip. XV–XVIII. – P. 196–200.

11. Stishov O. Globalizatsiyni viyavi v slovotvorenni ukrains'koi i rosiys'koi movi kintsya XX – pochatku XXI st. / O. Stishov // Visnik Prikarp. nats. un-tu im. V. Stefanika. Filologiya. – Ivano-Frankivs'k : Vidavn.-dizayner. viddil TsIT, 2007. – Vip. XV – XVIII. – P. 204–208.

12. Stishov O. A. Novi abreviaturi v movi mas-media kintsya XX stolittya / O. A. Stishov // Movoznavstvo. – 2001. – № 1. – P. 33–40.

13. Stishov O. A. Ukrains'ka leksika kintsya XX stolittya (na materialy movi zasobiv masovoy informatsii) : monografiya / O. A. Stishov. – K. : KNLU, 2003. – 388 p.

14. Trofimovich K. K. Do pitannya pro sintaksichni zv'yazki mizh komponentami skladnogo slova / K. K. Trofimovich // Visnik L'vivs'k. un-tu. – 1961. – № 1. – P. 108–112.

15. Chemerisov M. T. Skladni imenniki v ukrains'koy movi / M. T. Chemerisov // Naukovi zapiski Zaporiz'k. pedagog. in-tu. – Zaporizhzhya : Prometey, 1957. – P. 173–183.

Н. М. Хрустык

АКТИВНЫЕ ПРОЦЕССЫ СЛОВООБРАЗОВАНИЯ В СОВРЕМЕННОМ УКРАИНСКОМ ЯЗЫКЕ: СЛОЖНЫЕ СЛОВА

Статья посвящена исследованию активных процессов словообразования в современном украинском языке на материале СМИ. Рассматривается вопрос образования сложных слов (юкстапозитов, композитов, аббревиатур). Отмечено, что юкстапозиты, композиты, в первую очередь, и аббревиатуры благодаря особенностям словообразовательной структуры способны оперативно и максимально адекватно номинировать новые явления и процессы. Нередко сложные дериваты являются ключевыми словами, которые аккумулируют и представляют информацию об определенных событиях. Анализируются причины активизации сложения как способа словообразования.

Ключевые слова: развитие украинского языка, СМИ, активные процессы словообразования, сложные слова.

N. M. Khrustyk,
Candidate of Philology,
Associate Professor of Ukrainian Language Department,

Odesa I. I. Mechnikov National University,
24 / 26, Frantsuzky Blvd., Odesa, 65058, Ukraine,
tel. : (099)319-42-17

ACTIVE PROCESSES OF WORD FORMATION IN THE UKRAINIAN LANGUAGE: COMPLEX WORDS

Summary

The article is devoted to word formation as an active modern process of developing the Ukrainian language. Complex words (juxtaposed words, composites, abbreviations) were outlined and defined in works by M. T. Chemerisov, M. T. Dolenko, N. Ph. Klimenko, A. M. Nelyuba, O. A. Stishov and others. The **purpose** of our research is to study word composition as an active modern derivational process in the Ukrainian language. The **object** of the research is word formation in modern Ukrainian language. The **subject** of our research is word composition as an active modern derivational process in the Ukrainian language. To reach the aim we had to solve the following **problems**: to outline complex words (juxtaposed words, composites, abbreviations) as an active modern trend in Ukrainian mass media; to study characteristics of this trend and find out what causes the word formation. **Methodology**: the descriptive method, the continuous sampling method, the method of morphemic and derivational analysis. **Results**. The word composition is the main modern trend in derivation development in the Ukrainian language.

Key words: functioning of the Ukrainian language, mass media, an active trend, derivation development, complex words.

Надійшла до редакції 15.09.2016 р.